

flaaet, om hvilket der nu her er Spørgsmaal, naadnlig ligeoverfor det ærede Mindretal? Spørgsmaalet er ikke om, hvorvidt Pantelaanervæsenet er gavnligt eller skadeligt i og for sig, og hvorvidt man skal søge at udrydde Pantelaanerne af Verden eller ikke; nei, vi ere Alle enige om, at Pantelaanerne maae være her, da de nu engang ere her, og at den Næring, de drive, hvor Ødelæggende den end kan være, maa reguleres omtrent paa den i Lovudkastet angivne Maade; men Udvalgets Fleertal har tillige meent, at det fortjente at tages under Overveielse, om man dog ikke i det heromhandlede Forhold ved nogle mere indgribende Bestemmelser kunde søge at forebygge altfor store Ødelæggelser ved Pantelaanernæringen. Fleertallet har været sig fuldkomment vel bevidst, at det her befandt sig paa et meget vanskeligt Omraade; det har været sig fuldkomment bevidst, at, naar man søgte at lukke een Dør, blev det stundom muligt at aabne en anden eller endog at gaae ind igjennem en Port. Alt dette erkjender Fleertallet fuldkomment, og det er derfor ikke uden store Betænkeligheder og efter langvarige Overveielser, at Fleertallet har tilladt sig at fremsætte det Forslag, som nu foreligger. Hvad gaaer da dette Forslag ud paa? Det gaaer ud paa at gjøre det muligt at anstille Forsøg i den Retning, om hvilken vi her tale; der slaaes Intet fast ved Lovgivningen, der gives ikke engang Ministeren nogen fri Raadighed til at fastsætte Bestemmelser efter eget Lykke; men i det Tilfælde, at Politiet paa et Sted har Formodning om, at der vil kunne udrettes noget Godt ved Bestemmelser af den Bessaffenhed, som ere indeholdte i Udvalgets Fleertals Forslag til § 4, aabnes der en Afgang for vedkommende Minister til at samtykke i, at saadanne Bestemmelser træffes; der staaer jo imidlertid ved Siden af denne Afgang en ligesaa let Afgang aaben — det beider jeg vel bemærket — til atter at ophæve slige Bestemmelser, saafremt de maatte vise sig ueheldige. Hvad der maastee for Udvalgets Fleertal har været det Afgjørende til at fremkomme med sit Forslag, har været Betragtningen af de engelske Forhold. I England har man i mange Aar havt Pantelaanere, tidligere end vi havde dem her,

og man har der ved meget strenge og indgribende Bestemmelser søgt at sætte Skrænker for de Ødelæggelser, som overalt fulgte Pantelaanerne i Hælene. Man har der, som allerede af den ærede Ordfører bemærket, endnu i den allernæreste Tid søiet en Bestemmelse, og det en væsentlig skærpene Bestemmelse, til de ældre. Er det da ikke rimeligt, at ogsaa vi, naar vi nu vilde give en Lov om Pantelaanernæringen, gjøre det muligt for os at anstille Forsøg, hvorved man kan komme til Kundskab om, hvorvidt der ikke skulde kunne opnaaes Noget i den angivne Retning? Vibere gaaer jo Fleertallets Forslag ikke. Jeg vil derfor anbefale til de Herrer at vedtage Udvalgets Fleertals Forslag saaledes, som det foreligger. Derved vilde de Herrer gjøre det muligt for Regjeringen at anstille Forsøg i den Retning, som man har fundet det hensigtsmæssigt at følge i den engelske Lovgivning. Hvis disse Forsøg vise sig mindre heldige, da vil det ifølge Forslaget være muligt for Regjeringen at opgive dem igjen, og det Børste, der kan stee, vil da være, at § 4 bliver ubrugt. Jeg gjentager, at Fleertallets § 4 ikke paalægger nogen Tvang, at den ikke foreskriver, at Noget skal stee i den derved angivne Retning, men at den kun aabner en Mulighed til at gjøre Forsøg i saa Henseende.

See: Ja, anstille Forsøg, kan man jo sige, at man forsaauidt gjør ved enhver Lov; men jeg finder, at der ikke i dette Forhold er nogen som helst Grund til at experimentere. Da man gav Pantelaanernæringen fri, gif man jo ud fra, at denne Næring vilde gavne ved at være fri og uafhængig af Bevillinger og andre Næringsbaand, og naar det derfor af den ærede sidste Taler er blevet httret, at man ved Udvalgets Bestemmelser tildeels blot afskopierede Næringslovens Bestemmelser, vil jeg dertil sige, at den Analogi, som han vilde drage fra en enkelt Paragraph i Næringsloven, ikke passer her, idet jeg gaaer ud fra den modsatte Forudsætning og anseer Pantelaanernæringen for gavnlig, og idet jeg troer, at man har institueret den i Samfundets Interesse. Men skal den virke gavnlig for Samfundet, saa skal det være ved dens frie Bevægelse, og den maa da ikke være indskrænket. Jeg troer ogsaa, at jeg